

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121210157
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5121210157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobkyne: T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom X. B. XXX, právne zastúpená: STEHURA & partners, v.o.s., Dolný val 547/7, Žilina, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 47 234 679, v konaní o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 25Csp/74/2021-174 zo dňa 23.11.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni p r i z n á v a vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume 570 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 25Csp/124/2017-84 zo dňa 21.1.2020, právoplatnom 21.2.2020 Okresný súd Žilina žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni 1 155,16 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 13.6.2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Podkladom pre rozhodnutie bolo zistenie, že medzi stranami sporu uzatvorená úverová zmluva zo dňa 6.3.2012 neobsahovala všetky náležitosti, vyplývajúce z § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. (náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), j) a k) zákona) a s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. preto považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení platnom ku dňu vzniku nároku. Za tiež nie bezvýznamné považoval, že na podklade uzatvorenej úverovej zmluvy žalovaný žalobkyni poskytol spotrebiteľský úver v sume 2 400 eur za podmienok vymedzených v spotrebiteľskej zmluve. Žalobkyňa splácala splátky úveru, pričom na poskytnutý úver navyše uhradila 1 155,16 eur z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti uzatvorenej úverovej zmluvy. Cieľom právnej normy vo forme finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušenia práv spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii nejakej ujmy. Predpokladom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zákonom a osobitnými predpismi. Predmetné zákonné ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú a jej cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu za primerané prvoinštančný súd považoval

priznanie finančného zadosťučinenia v prospech žalobkyne vo výške 570 eur. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na úspech žalobkyne v spore, ako i ust. § 255 ods. 1, 2 CSP a nasl.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalovaný. Namietal, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého uplatňuje žalobkyňa svoj nárok na súde, vyžaduje splnenie niekoľkých podmienok zo strany žalobcu, a to:

- Spotrebiteľ sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom môže proti porušiteľovi domáhať ochrany svojho práva na súde.

- Predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti boli porušené, sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným žiadnym spôsobom poškodené ani porušené neboli. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 25Csp/124/2017 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom rozhodol konajúci súd vydaním rozsudku. Podmienkou je porušenie práv alebo povinností ustanovených týmto zákonom (zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Súd nepreukázal a neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný práva žalobkyne poškodiť, poukázal len na to, že úverová zmluva uzatvorená medzi stranami nemala náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ ide o spochybňovanú náležitosť úverovej zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., žiadal upriamiť pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/69/2020. V zmysle záverov tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu je potrebné ustáliť, že náležitosť úverovej zmluvy v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) bola uvedená správne v súlade so zákonnou úpravou. Rovnako v prípade uvedenia hodnoty RPMN o jej presnom výklade rozhodol Súdny dvor EÚ už v konaní C290/19 rozsudkom zo dňa 19.12.2019, preto v čase uzatvárania úverovej zmluvy nemohol mať žalovaný vedomosť o tom, že predmetná náležitosť nie je uvedená správne. Zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastavenie akejkoľvek rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Ak súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru. V tejto súvislosti poukazoval na početnú rozhodovaciu prax, predovšetkým Krajského súdu v Prešove. To, že žalobca v konaní vystupoval ako spotrebiteľ, neznamená, že mu bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako silnejšej strane bez ohľadu na platné právo. Výšku majetkového zadosťučinenia vo výške 570 eur považoval za nedôvodnú, nepreukázanú, v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas trvania úverového vzťahu od žalobcu požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal v zmluve. Ďalej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 9Co/36/2020, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/Csp/33/2021, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/8/2022 a žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného sa stotožnila s rozhodnutím prvoinštančného súdu. Z hľadiska ustálenie výšky finančného zadosťučinenia zákon o ochrane spotrebiteľa neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie, ako treba určiť jeho výšku. Uvedené závisí od úvahy súdu. Treba vychádzať z toho, že má plniť tak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú a jednak ho treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom, svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov. Jediné objektívne a exaktné kritérium pri určovaní výšky sumy primeraného finančného zadosťučinenia je suma, o ktorú sa dodávateľ v základnom konaní na úkor spotrebiteľa aj skutočne obohatil. Cieľom je dovršenie ochrany porušenia práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Súd uvažoval v intenciách daného sporu. Vychádzal z konkrétne zistených skutkových okolností, prihliadol na závažnosť, intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, rozsah nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Žiadala rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdiť.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, avšak ním ustálená suma priznaného primeraného finančného zadosťučinenia nezodpovedá stanoveným kritériám, vyplývajúcim zo závažnosti, intenzity protiprávneho konania žalovaného, ako i sumy, predstavujúcej priznané bezdôvodné obohatenie na podklade súdom konštatovanej bezúročnosti, bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Odvolací súd prihliadol i na dôvody, pre ktoré bola medzi stranami sporu uzatvorená úverová zmluva vyhlásená za bezúročnú a bezpoplatkovú.

Odhliadnuc od rozhodnutia prvoinštančného súdu v konaní 25Csp/124/2017 zo dňa 21.1.2020, v ktorom bezúročnosť a bezpoplatkovosť odvodil od absencie náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 písm. f), j) a k) zákona č. 129/2010 v znení platnom ku dňu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že z hľadiska vývoja rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít bolo medzičasom ustálené, že nie je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora vyžadovať rozpis splátky na istinu, úroky a iné poplatky (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018, 6Cdo/113/2018 z 30.7.2019). Tiež sa nevyžaduje jednoznačné uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru tak, ako vyplývajú z ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. Najvyšší súd SR v uznesení 2Cdo/69/2020 z 30.11.2021 uzavrel, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľa o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.4.2018, nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobre trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, do kedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

7. Za relevantnú v tejto súvislosti odvolací súd považoval iba prvoinštančným súdom konštatovanú absenciu údajov o RPMN z dôvodu jeho neurčitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. RPMN pomôže klientovi porovnať náklady na jednotlivé úvery a vybrať si ten najvhodnejší. RPMN je v podstate súhrnom všetkých poplatkov a úrokov, ktoré si banka či iná nebanková spoločnosť alebo inštitúcia účtuje za to, že poskytne pôžičku či úver, teda predstavuje celkové náklady na úver. Čím je nižšia RPMN, tým je úver lacnejší. Z uvedeného pohľadu je preto potrebné konštatovať, že práve absencia údajov o RPMN, resp. nesprávny údaj o RPMN môže zavádzať klienta o celkových nákladoch úveru a zavádzať ho pri výbere dodávateľa poskytujúceho spotrebiteľské úvery. Keďže ide o údaj, ktorý je rozhodujúci pre spotrebiteľa pri výbere spotrebiteľského úveru, odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné v takomto prípade priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie práve v súvislosti s absenciou údajov o RPMN v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy. Na druhej strane prvoinštančným súdom priznanú výšku finančného zadosťučinenia korigoval zo sumy 570 eur na sumu 300 eur. Táto suma dostatočne pokrýva jednotlivé atribúty, ktoré je potrebné pre ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia a jeho priznanie zohľadňovať. Takto ustálená suma pôsobí vo vzťahu k žalovanému nielen preventívne, ale plní i funkciu satisfakčnú a sankčnú. Práve primerané finančné zadosťučinenie má byť pre spotrebiteľov určitým pilierom, ktorý ich má chrániť pred nielen nekalými zmluvnými podmienkami zakotvenými v úverových zmluvách, ale na druhej strane má byť prostriedkom, nútiacim veriteľov, aby náležitosti zmluvy koncipovali dôsledne v zmysle zákonných ustanovení a prípadný odklon od zákonných noriem, upravujúcich spotrebiteľské právo, nemal pre nich znamenať určité finančné zvýhodnenie na úkor spotrebiteľov. V neposlednom rade tiež odvolací súd zohľadňoval výšku priznaného bezdôvodného obohatenia a rozhodovaciu prax iných súdov o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Za podstatné považoval závažnosť porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa, ktorá okrem dôkazu o tom, že v základnom konaní o vydaní bezdôvodného obohatenia bola na súde úspešná, iné skutočnosti neuviedla ani nepreukázala. Priznané finančné zadosťučinenie v sume 570 eur nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach žalobkyňou preukázané. Nebolo podložené ani argumentáciou prvoinštančného súdu. Pre ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia ako jediného kritéria odvolací súd zohľadnil nesprávne uvedenie údajov o výške RPMN v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Žalovaný zasiahol do jej slobody rozhodovania sa vo výbere čo najvýhodnejšieho úveru, na podklade čoho dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur pôsobí nielen preventívne, ale plní i funkciu satisfakčnú a sankčnú.

6. Za nie bezvýznamné tiež považoval, že zo strany žalovaného nebolo preukázané, že by žalobkyňa opakovane uzatvárala zmluvy o spotrebiteľských úveroch, že by bola doslova notorickým úverovým dlžníkom a zneužívala spotrebiteľské právo na dosiahnutie úverov bez akejkoľvek odplaty. Zohľadniac potom úspech žalobkyne v spore, a to, že výška nároku sa odvíjala od úvahy súdu, odvolací súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu.

7. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)